

ЕЛЕКТРОННІ ЗАСОБИ ВНУТРІШНЬОГО КОНТРОЛЮ ТА ОЦІНЮВАННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ

Олександр Радкевич,
доктор педагогічних наук, старший дослідник,
головний науковий співробітник,
Інститут педагогіки НАПН України, м. Київ, Україна
<https://orcid.org/0000-0002-2648-5726>

Анотація. У статті розкрито особливості електронних засобів внутрішнього контролю та оцінювання якості освіти, які можуть бути використані для їх здійснення. Зроблено короткий огляд кожного електронного засобу, зокрема: Edmodo, Moodle, Google Classroom, ExamSoft та Turnitin, пояснюються їхні функції й можливості в контексті здійснення внутрішнього контролю та оцінювання якості освіти. Встановлено, що використання таких електронних засобів може допомогти вчителям і здобувачам освіти забезпечити ефективніший та продуктивніший навчальний процес, а також зробити внутрішній контроль якості освіти зручним і точним.

Ключові слова: електронні засоби, внутрішній контроль, оцінювання якості освіти, Edmodo, Moodle, Google Classroom, ExamSoft, Turnitin.

DIGITAL MEANS OF INTERNAL CONTROL AND QUALITY ASSESSMENT OF EDUCATION

Oleksandr Radkevych
Doctor of Pedagogical Sciences, Senior Researcher,
Chief scientific officer,
Institute of Pedagogy of the NAES of Ukraine, Kyiv, Ukraine

Annotation. In the article, the features of electronic tools for internal control and evaluation of education quality are revealed, which can be used for internal control and assessment of education quality. A brief overview of each electronic tool is provided, including: Edmodo, Moodle, Google Classroom, ExamSoft, and Turnitin, and their functions and capabilities in the context of conducting internal control and assessment of education quality are explained. It is established that the use of such electronic tools can help teachers and learners ensure a more effective and productive learning process, as well as make the internal control of education quality more accurate and convenient.

Keywords: digital means; internal control; quality assessment; Edmodo; Moodle; Google Classroom; ExamSoft; Turnitin.

Внутрішній контроль та оцінювання якості освіти – це система процедур і практик, що застосовуються в закладі освіти з метою забезпечення якості результатів навчання. Внутрішній контроль та оцінювання якості освіти можуть бути організовані як частина загальної системи управління якістю освіти. Основною їх метою є підвищення

ефективності навчального процесу, що допомагає досягти високого рівня результатів навчання. Для цього в закладі освіти можуть бути запроваджені такі елементи системи внутрішнього контролю та оцінювання якості освіти: визначення мети та цілей освітньої програми; планування та проведення оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти; контроль за якістю викладання й навчання; моніторинг та аналіз результатів навчання й навчального процесу; виявлення та розв'язання проблем, що виникають у процесі навчання; забезпечення належної організації навчального процесу та його ефективності.

Внутрішній контроль та оцінювання якості освіти дають змогу не тільки забезпечити високу якість освіти, а й ефективніше використовувати наявні ресурси, в тому числі людські та матеріальні. У цьому контексті результативним є використання електронних засобів внутрішнього контролю та оцінювання якості освіти. Серед них варто виділити такі:

Edmodo (2022) – це платформа для співпраці й комунікації між учителями та здобувачами освіти. Вона також може бути використана для оцінювання якості освіти в закладах загальної середньої освіти. Edmodo має багато корисних інструментів для оцінювання результатів навчання: тести, навчальні завдання, обговорення результатів їх виконання. У Edmodo вчителі можуть створювати тести, які включають різні типи запитань: зображення, відео, звук, текст. Тести можуть бути налаштовані на автоматичну перевірку відповідей або вручну вчителем. Учні можуть проходити тести в режимі онлайн та отримувати миттєві результати. Edmodo також дає змогу вчителям створювати навчальні завдання, які можуть бути надіслані учням в різних форматах, наприклад, текст, відео, аудіофайли. Учні можуть відповідати на завдання в режимі онлайн та надсилати відповіді вчителю на перевірку. Крім тестів і завдань, Edmodo також має можливість організувати обговорення результатів спільної роботи над освітніми проектами. Ці інструменти сприяють учням і вчителям обмінюватися думками та ідеями, дискутувати про важливі теми та співпрацювати над проектами. Важливо, що оцінювання може бути пов'язане зі змаганнями та нагородами, що стимулює до активної участі та покращення своєї успішності. Додаток також дає змогу вчителям створювати звіти про успішність учнів і відстежувати їхній прогрес на різних етапах.

Moodle (2022) – це безкоштовна платформа з відкритим кодом для електронного навчання та управління освітнім процесом. Однією з головних можливостей Moodle є вбудована система оцінювання, яка дає змогу вчителям проводити різноманітні види тестування та оцінювання знань здобувачів освіти. У Moodle вчителі можуть створювати тестові завдання, які включають різні типи питань: багатовибіркові, відкриті, парні та інші. У системі можна також налаштовувати вагу оцінок для кожного тесту та підраховувати бали автоматично. Важливим у цьому аспекті є можливість створення завдань, що потребують від учнів написання рефератів, звітів, проєктів та виконання інших робіт. Учителі можуть оцінювати ці завдання

вручну та надавати здобувачам освіти зворотний зв'язок, щоб допомогти їм поліпшити свої результати навчання. Зауважимо, що під час оцінювання, є можливість відстежувати успішність учнів та використовувати ці дані для покращення навчання. Учителі можуть переглядати статистику виконання тестів, успішність учнів на певній темі, а також стежити за тим, які завдання учні виконують найкраще і які потребують додаткової уваги. Загалом, Moodle – це потужний інструмент для оцінювання якості освіти, який дає змогу вчителям проводити різноманітні види тестування та оцінювання, а також відстежувати успішність учнів і використовувати ці дані для покращення результатів навчання. Платформа має велику кількість користувачів та підтримку на різних мовах. Це уможливорює використовувати її у закладах освіти з навчанням на різних мовах.

Google Classroom (n.d.) – це безкоштовна платформа для навчання, яка дає змогу вчителям створювати й поширювати навчальні завдання та матеріали для здобувачів освіти в електронному вигляді. Вона є частиною сервісу Google Apps for Education та інтегрується з іншими інструментами Google, такими, як: Google Drive, Google Docs, Google Sheets. Завдяки Google Classroom учителі можуть легко створювати та редагувати навчальні завдання, надсилати їх учням та контролювати виконання. Учні можуть здавати завдання в електронному вигляді, використовуючи Google Docs, а також отримувати зворотний зв'язок від вчителя та спілкуватися зі своїми однокласниками. Програмне забезпечення також має вбудований засіб оцінювання, який дає змогу вчителям оцінювати роботу учнів та виставляти оцінки. Він також пропонує зручні засоби моніторингу успішності учнів, що сприяє вчителям вчасно виявляти проблемні місця та надавати додаткову підтримку своїм учням. Окрім цього, Google Classroom має мобільний додаток для iOS та Android, який дає змогу вчителям та учням працювати з платформою у будь-який час та в будь-якому місці.

ExamSoft (n.d.) – це електронний засіб для проведення тестування та оцінювання результатів навчання, який можна використовувати для внутрішнього контролю та оцінювання якості освіти в закладах освіти. Цей засіб надає можливість проводити тестування та оцінювання результатів навчання з використанням комп'ютера, ефективно відстежувати та аналізувати дані. До основних переваг використання ExamSoft у внутрішньому контролі та оцінюванні якості освіти віднесено: *ефективність*, що дає змогу ефективно проводити тестування та оцінювання великої кількості здобувачів освіти одночасно; *оптимізацію*, яка сприяє автоматизації процесу оцінювання та збереження даних про оцінки у зручній формі; *стандартизацію*, що забезпечує стандартизацію процесу оцінювання, дає змогу докладно аналізувати результати та забезпечує внутрішній контроль якості; *підвищення якості навчання* – дає змогу вчителям створювати тестові завдання, які відповідають стандартам та потребам навчального процесу; *безпека* – це програмний продукт, який забезпечує безпеку даних та запобігає шахрайству в закладах освіти. Електронний засіб

уможливорює збирання даних про навчальні досягнення здобувачів освіти та аналіз результатів внутрішнього контролю й оцінювання якості освіти. Це дає змогу вчителям та адміністрації детально аналізувати результати і планувати дії для поліпшення якості освіти.

Однією із функцій ExamSoft є створення тестових завдань, які можуть бути збережені в онлайн-банку завдань та використані для проведення тестування здобувачів освіти. Вчителі можуть створювати тести з різними типами питань, включаючи багатовибіркові питання, питання з короткою відповіддю, з вибором зі списку, зі зв'язуванням та інші. ExamSoft також дає змогу вчителям проводити іспити з використанням електронного засобу для перевірки оригінальності написаних здобувачами освіти робіт та захисту від плагіату. Це допомагає забезпечити внутрішній контроль якості освіти, адже здобувачі освіти отримують чесну та об'єктивну оцінку своєї роботи. Ще однією перевагою ExamSoft є те, що електронний засіб дає змогу вчителям отримувати детальну статистику про рівень знань і навичок здобувачів освіти, що може бути використано для аналізу результатів тестування і планування дій щодо покращання якості результатів навчання. Застосування ExamSoft допомагає забезпечити ефективне тестування, внутрішній контроль та оцінювання якості освіти.

Turnitin (2023) – це електронний засіб для перевірки оригінальності написаного тексту, що може бути використано для контролю якості письмових робіт здобувачів освіти та оцінювання їхніх навчальних досягнень. Електронний засіб дає змогу виконати перевірку тексту при відкритті його викладачем, або ж у налаштуваннях системи можна встановити автоматичну перевірку при надходженні нових робіт. Це дає змогу вчителям і закладам освіти моніторити роботу здобувачів освіти та забезпечувати дотримання етики і правил академічної доброчесності. Таке оцінювання збільшує рівень довіри до здобувачів освіти та встановлює високі стандарти навчання.

Внутрішній контроль та оцінювання якості освіти за допомогою *Turnitin* полягає в тому, що використання цієї програми забезпечує стабільність і рівень якості навчально-методичного матеріалу, що надається здобувачам освіти та забезпечити стандартизацію оцінювання навчальних досягнень. Зауважимо, що електронний засіб надає цінну інформацію для внутрішнього контролю та оцінювання якості освіти, оскільки його використання може допомогти вчителям виявити слабкі місця в процесі навчання та зробити відповідні корективи для його вдосконалення. Використання *Turnitin* забезпечить підвищення рівня довіри до здобувачів освіти, уможливить додатковий рівень перевірки й моніторингу результатів навчання та внутрішнього контролю якості освіти; допоможе вчителям і закладам освіти встановити високі стандарти якості освіти, забезпечити дотримання правил академічної доброчесності.

Зауважимо, що внутрішній контроль та оцінювання якості освіти повинні бути системними й циклічними процесами. Це означає, що потрібно

регулярно оцінювати якість навчання та проводити внутрішній контроль якості, а потім аналізувати результати, визначати проблемні питання та розробляти плани дій для покращення якості навчання. Після цього потрібно реалізовувати ці плани, виконувати заходи та знову оцінювати результати. Цей цикл повинен повторюватися регулярно для забезпечення постійного вдосконалення якості освіти. Окрім того, важливо залучати до внутрішнього контролю та оцінювання якості освіти не тільки вчителів та адміністраторів, але й учнів і їхніх батьків. Вони можуть допомогти в оцінюванні якості навчання, у виявленні проблемних питань, які вчителі можуть не помічати. Також важливо забезпечити прозорість і відкритість процесу внутрішнього контролю та оцінювання якості освіти, щоб усі учасники освітнього процесу мали можливість брати участь у досягненні бажаних результатів навчання.

Застосування електронних засобів внутрішнього контролю та оцінювання якості освіти є позитивною практикою для закладів освіти й вчителів зокрема. Такі електронні засоби можуть забезпечувати стандартизацію процесів внутрішнього контролю та оцінювання якості освіти, зменшити кількість суб'єктивних помилок та збільшити точність оцінювання. Електронні засоби також можуть забезпечувати швидкий і легкий доступ до даних та інформації більш ефективний моніторинг і аналіз процесу навчання та контролю якості освіти; виявляти недоліки та їх вчасно виправляти. Вони також дають змогу встановлювати високі стандарти якості освіти та забезпечувати їх дотримання.

Список посилань

- Edmodo. (2022). *Використання сервісу Edmodo під час дистанційного навчання*. Retrieved March 14, 2023. <http://gymnasium116.edu.kh.ua/Files/downloads/Edmodo1.pdf>
- Moodle. (2022). Retrieved March 14, 2023. https://docs.moodle.org/401/en/Secondary_education
- Google. (n.d.). Google Classroom. Retrieved March 14, 2023. <https://edu.google.com/products/classroom/>
- ExamSoft Worldwide. (n.d.) *The World's Most Advanced Assessment Platform*. Retrieved March 14, 2023. <https://examsoft.com/>
- Turnitin. (2023). *Turnitin for Secondary Education*. Retrieved March 14, 2023. <https://www.turnitin.com/ru/division/secondary-education>